

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A szomszéd bajai.

— febr. 20.

Hát bizonyos baj van a szomszédban. Nagy kérdés, hogy sikerül-e az új osztrák kormányának akcióképessé tenni a birodalmi tanácsot?

A kérdés életbevágó, úgy Ausztriára mint az egész monarchiára nézve. Mert a Lajtán túl a jövőben követendő politika irányára erősen összeforrott az osztrák parlamentáris sorsával. Mi, magyarok, szerencsére elfogulatlanul és közvetlen aggodalom nélkül vizsgálhatjuk a szomszédos és szövetséges állam belső politikai helyzetét, mert a fennünket közvetlenül érdeklő kiegyezési ügyekben a Széll-kormány Magyarország jogainak védelmére olyan erős és jogos pozíciót foglalt el, hogy abból ki nem forgathatja a Reichsrathnak sem akcióképessége, sem akcióképtelensége.

Az új osztrák kormány parlament nélkül idejét a birodalmi tanács lábraállítására használja fel. Kiinduló pontja természetesen az áldatlan cseh-német háború megszüntetése. Békekötést, vagy legalább fegyverszünetet szeretne kieszközölni, mert e nélkül nincsen Reischrath.

Már pedig a birodalmi tanácsra fontos és sürgős ügyek elintézése vár. Nincs parlamentárisan megszavazott költségvetés azután parlamentárisan rektifikálni kell a császári rendelettel oktrojált osztrák magyar kiegyezést, rendezésre vár a kvóta és

katonai javaslatok is kerülnének a Ház elé. Mindez ugynevezett „államszükség”, nagyon kívánatos volna tehát, hogy haladéktalanul tető alá kerüljenek. A mi persze egyedül úgy képzelhető, ha csehek és németek nem állanak többé halálos ellenségképpen egymással szemben.

Az előbbeni Clary-kabinet megszüntette a német botránykövet, visszavonván a Badeni által kibocsátott nyelvrendeletet. Azután elment; részint azért mert nem akart császári rendelettel kormányozni, részint mert sem a németek, sem a csehek nem viseltettek annyi bizalommal iránta hogy az ő égisze alatt próbáljanak egyezkedni. Ez a földadat utóljára maradt.

A Körber-kabinet elég szerencsével fogott hozzá örökségének rendezéséhez. A mindkét oldalon levő radikálisok kivételével összehozta a csehek és németek politikai képviselőit, a kik hetek óta különböző bizottságokban behatóan, komolyan tanácskoznak a nemzetiségi viszály megszüntetésének vagy felfüggesztésének a feltevéiről. A tanácskozás nincsen kilátás kilátás nélkül az üdvös eredményre. Ezek szerint tulságos optimizmus nélkül szabad remélnünk, hogy a Reichsrath összejutása után nem fogja többé a korábbi visszataszító képet tárni Ausztria barátai elé, hanem képes lesz letárgyalni legalább a legfontosabb javaslatokat.

Ehhez a sikerhez őszintén gratulálunk Körber miniszterelnöknek, a ki ilyen módon igazolná azokat, a kik politikai talentumához jelentékeny reménységet fűz-

tek Főösleges mondanunk, hogy a magyar közvélemény örömmel üdvözölné az osztrák bonyodalom megoldását. Magyar ország, saját érdekei szempontjából is mindig különös súlyt helyezett arra, hogy rendezett politikai viszonyok uralkodjanak a Lajtán túl. És legkívánatosabbnak tartja, hogy a Reischrath akcióképességének helyreállításával legyen elérhető ez az eredmény mert az osztrák parlamentáris csődjében beláthatatlan horderejű kalamitás kuforrását látnók.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott. Napirenden volt a belügyi költségvetés tárgyalásának folytatása. Szólásra felváltak jegyezve Vészi József, Melzer Vilmos, báró Solymossy János és Vargits Imre.

A miniszterelnök a királynál Ő Felsége tegnap délelőtt fél 10 órakor az általános kihallgatások előtt Széll Kálmán miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta.

Fiumei kérdés. A fiumei ügy fejleményei iránt az érdeklődés Fiumében igen nagy és biznak benne, hogy az előző kormány alatti eljárásból keletkezett bonyodalmak úgy az állami tekinteteknek, mint Fiume érdekeinek is megfelelő kibontakozásban fognak végződni.

Cseh-német békülés. Bécsi politikai körökben hírlik, hogy a németek és csehek

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

EGY IRÁS JÖTT.

Egy irás jött a nagy uraktól,
Rövidke pár szó volt csupán,
Hogy elkell menni másvidékre
Talán már holnap délután.

Itt kell hát hagyni minden álmot
Megannyi édes, drága dalt,
Rövid parancs, mindössze hét sor
S a szenvedésbe, buba hajt.

Vala, hogy asztalomra dülök,
Könnyűs szemekkel csendesen,
Egy irás jött a nagy uraktól,
Egyéb nem történt semmisen.

Fliesz Henrik.

A hálátlan.

— Elbeszélés. —

I.
— Tehát visszavonja panaszát? Kérdi az örmester.

— Persze, hogy visszavonom! felel Bluteau.

S aztán az apai szeretet hangján elkezdte magyarázni:

— Hiszen csak rongyos husz frankról van szó. Nem akarom, hogy husz frank miatt elpusztuljon a kiesike. Hiszen olyan fiatal még. S majd megtéríti azt a husz frankot.

Céleste zokogva bizonyította:

— Igen, biztos lehet benne. Bluteau ur! Soha többé nem fogok ilyet elkövetni. S a husz frankot levonhatja a béreimből.

— Meg is teszem! felelt a bérlő.

— Így hát kiegyeztek — szól az örmester. — És most már szent a béke!

S mint derék ember a vállára ütött a bérlőnek:

— Jól van, Bluteau ur! Magam is így cselekedtem volna.

II.

Nyolcz nappal ezelőtt Célestének az anyja nagyon megbetegedett. A családban nagyon sok volt a gyerek s nagyon kevés a kenyér. Céleste, a ki szolgáló volt Bluteauéknál, mikor meghallotta, hogy otthon még orvosra se telik, hazaküldte megtakarított pénzeszkéjét. Csak tizenkét frank volt s hamar elfogyott. Az este, mikor Céleste azt a hírt kapta ha-

zulról, hogy az atyja is megbetegedett, Bluteau egy egész zacskó aranyat hozott a városból. A pénzt az asztalon hagyta, Céleste kísértetbe jött és az aranyból két darabot ellopott.

Fogalma sem volt arról, hogy mily nagy dolgot cselekszik. Arra gondolt, hogy majd visszateszi ezt a husz frankot, ha annyit megtakarít, — s hogy most sürgősen kell segíteni otthon az öregeken. S aztán Bluteau, a ki ugyis gazdag ember, meg se érzi azt, hogy husz frankkal szegényebb lett. S hogyan szerezte ezt a pénzt? Vaját hamisított s romlott tojást árult friss helyet, — a kapzsi parasztnak apró csalásaival és tolvajlásaival zerezte az aranyakat.

Bluteau azonnal észrevette, hogy két aranya eltűnt. Céleste leeresztette s a szolgálót a zsandárok is tartóztatták. Nagyon kétségbe volt esve s remegett a jövőtől; mikor a bérlő visszavonta panaszát, megváltónak, istennek tünt föl előtte. Abban állapotok meg, hogy tizenöt franknyi fizetéséből Bluteau négy hónapon át öt-öt frankot visszatart. Ez a nagy levonás azonban nem riasztotta vissza Célestet attól, hogy a kárterítésen kívül háláját is lerója. Ezentul

között megegyezés létesült arra nézve, hogy az ujonczjutalék fölötti vita alkalmából a jobboldal obstruálni nem fog. Ezzel a hírrel kapcsolatban azt remélik, hogy ezt az egyezményt sikerül májki kibővíteni több szőnyegen forgó ügyre is.

Főispáni változások. A Fővárosi Tudósító nevű könyvatos ujság jelenti a következőket: A költségvetés tárgyalása után a volt nemzeti párt varakozásának megfelelőleg, legilletékesebb forrásból nyert értesülés szerint Horánszky Nándor belügyminiszterre fog ki nevezettni. Perczel Dezső távozásával, aki a Bankégyesület-részvénytársaság vezérigazgatója lesz, a képviselőház Szilágyi Dezsőt fogja újból házelnökké megválasztani. Horánszky Nándor kinevezésével kapcsolatosan főispáni állásától megválk a hontmegyei, szathmári, nógrádi és lipői főispán. A képviselőházban ezeken kívül a csongrádmegyei és hevesmegyei főispánváltásról is beszélnek.

Persze a „könyvatos” — szereti a friss találat, hát ha véletlen el is — találná!

A háboru.

— febr. 20.

Az összes táviratok tulnyomó része még mindig K i m b e r l e y felszabadságával és azokkal a következményekkel foglalkozik, a melyeket Londonban már is biztosra vesznek. de a melyeknek teljesülése olyan, nem épp jelentéktelen körülménytől függ, a melyekre nem egyedül French tábornoknak van befolyása, hanem a burok vezérének, Cronje tábornoknak is.

későbbben feküdt le és korábban kelt, vasárnap is épuj foglalatokodott a ház körül, mint hétköznap s ügyet sem vetett a vásott tréfákra, melyeket a bérlő gyermekei elkövettek.

A négy hónap letelt, Céleste már letörlesztette a husz frankot. A hála érzete azonban még ott volt a szívében, s úgy érezte hogy örökké ott fog maradni. Az adósságát azonban már kifizette, a hiba jóvá van téve.

Az ötödik hónap végén Céleste megint csak tíz frankot kapott. Zavarba jött s elkezdte számlálgatni az ujjain, hogy nem tévedett-e? Hátha még mindig tartozik?

— No mi az! kiáltott rá a bérlő felesége. — Talán már elfelejtetted, mivel tartozol?

— Ó dehogya! Ó dehogya! — dadogott Celeste félénken.

A következő hónap végén a bérlő felesége megint csak tíz frankot dobott eléje. — Celeste a félelemtől remegve bátorzkodott fölémlieni, hogy tizenöt frank a bére.

— Hogyan! — kiáltott az asszony — még panaszkodni mersz? Te tolvaj? Hiszen mi nélkülünk még most is tömlőczben ülnél! Ha nem vagy megelégedve, keress magadnak más helyet.

Celeste most már látja, hogy kihatározzák azt a hálát, melyet jötevői iránt érez. De mit csináljon? Más helyet keressen? Híába! Ha elmegy, Bluteauék elbeszélnek, hogy lopott, s még azt is hozzá teszik, hogy hálátlan teremtés — nem fogadja fel senki. S otthon is nagy baj van ismét — anyja megint

Ujabb, pozitív jelentések ma nincsenek is.

A különben oly szűkszavú angol táviró ma még mindig a csütörtöki haditényt részletezi.

Főiskolánk története.

február 20.

A debreczeni református kollégium történetét a napokban küldte be az akad. igazgató a plgármesteri hivatalhoz, honnan érkezett a megbízás, hogy Debreczen város legújabb Monographiájába irassék meg az „Ev. ref. főiskola” szakaszba.

A legnagyobb részt „A kollégium története” hat heti tartós munka után megírta B a l o g h Ferenc hittanár és kollégiumi levéltárnoka; írva 51 lap ivrét; a terjedelem adva volt, így bővebb nem lehetett. E rész tartalma:

I. reform. kollégium eredete és fejlődése (350 éven át).

II. A kollégium épülete és gyűjteményei a három, négyszeres újraépítés stb. A könyvtár rövid története, a kollégium levéltárának főbb állománya itt van először ismertetve; a gyűjtemények, fűvész-kert, rajz, kórház stb.

III. A főiskola igazgatása. kormányzása (törvényei).

IV. A theologia akadémia története, tanárok sorozata kivált a 18. és 19-ik században.

V. A jogakadémia száz éves története, tanárainak sorozata, szintén tömören.

VI. A bölcsészeti szak s a legújabb megalom eredménye.

Miután tér adva nem volt, sem megbi-

beteg, Céleste lehajította fejét s megadta magát sorsának.

De azért még jobban dolgozott, minden nap majd halálra fárasztotta magát. Nem eseléd volt már, hanem rabszolga. S Bluteauék fölbátorodva még több szorgalmat követeltek tőle; a rabszolgából igavonó barom lett, aki még csak föl se sóhajtott, mert mindig ott lebegett fölötte a végzete — hiszen lopott.

Egy hónap ismét elmúlt. Céleste várta a bérét, de hiába. A bérlő felesége úgy tett, — mintha erről egészen megfeledkezett volna, Céleste nem merte a bérét követelni. Majd megkapja holnap. De nem kapta másnap, harmadnap sem. Az asszony pedig egyre állatiasabb módon bánt vele, hogy megrémítse s ne merje a bérét kérni. Céleste még mindig remélt; valószínűtlennek tartotta, hogy egyáltalában sohasem kapja meg a bérét. Elábrándozott, hogy hátha csak próbára akarják tenni, — s majd csak egyszer így szólnak hozzá:

— Derék leány vagy! Ime, itt a béred. S most már jól van minden!

III.

Ebben a hitében különben a bérlő is megerősítette. Néha néha szóba állt vele. — Közömbös dolgokról beszélt csak egy-két szót. Később bizonyos érdeklődést, majd barátságot tanusított a leány iránt.

Bluteau urnak bizonyosan valami rejtett szándéka van, gondolta magában Céleste. — Erre vallott az is, hogy csak akkor volt hozzá barátságos, mikor a felesége nem volt ott; a

zatás, elmaradt az elevenítő hatású „diákok története”, mely a kollégium történetének egy igen érdekes része, pedig erre is meglehetősen anyagkészlet van.

Továbbá készen van és beküldetett a debreczeni tanítóképző intézet története, Kovács Lajos igazgató tanár tollából, a kiszabott keretben, 13 lap.

A 3-ik rész a gymnasium története Sinka Sándor igazgató által.

Mit fognak ezekből közre adni, az a budapesti szerkesztőség — hová felküldetik — dolga leend. Kívánatos volna, hogy mind a 3 rész teljes szövegében bocsátatnék az olvasó világ elé, miután e százados főiskoláról, jelen napig szólólag, ily tömör leírás eddigelő irodalmunkban nincs.

Kiválólag kívánatos, hogy jogakadémiánk történeti vázlata — most készül száz éves fennállása ünnepéhez — egészében adatnék, mert épen alkalmoszerű s bővebb története megírásához némi utmutatónak fog szolgálni.

Ugyancsak B a l o g h Ferenc, főiskolánk nagyérdemű levéltárnoka most gyűjti adatait egy új szakaszhoz, mely a ref. kollégium történetének fényes részét képezendi „a alapítók és jöltevők története”, a szeretet megnyilatkozása lapjait foglalja az magában. Az igazgatótanács bizta meg ezzel, de nem rövid időbe kerül, miután már eddig 500-at halad a jöltevők fényes sorozata, melyből csak 137 ismeretes az iskolai értesítőben több mint 5000 iv irat átkutatása szükséges az előmunkához.

Ez a kerület és konvent elé menend, mihiyet készen lehet. itt lesz látható mennyi n e m e s s z i v dobogása tartotta fenn életét e főiskolának s mint jötiék segélyére a nagy lelkek a polgári körtől a fejedelmi tró-

felesége jelenlétében azonban a képzelhető legdurvább bánásmódban részesítette. De ha egyedül volt a leánnyal, mindig csak rábámult s bizonyos udvariasságot tanusított iránta.

Egy napon meg is szólította:

— Ha akarod, megkapod a béredet.

— Ó, hogy ne akarnám! sóhajtott a leány.

— Igen, de ha ezt akarod, egy kissé engedékenynek kell lenned.

Céleste ránézett. Engedékenynek kell lenned? Mit akar ezzel mondani? Csakhamar megértette, mert Bluteau elkezdte czirógatni.

— Igen, engedékenynek kell lenned ádesem, hiszen tudod mit tettem éretted.

Celeste tiltakozott.

— Nem! Soha! én tisztességes leány vagyok.

Bluteau csak mosolygott:

— A tisztességes leányok nem szoktak lopni. Nem tisztességes vagy, hanem hálátlan nagyon hálátlan!

Bluteau tovább is zaklatta a leányt. Céleste úgy érezte, hogy a lopás szégyenpirja örökké ott ég az arcán s nem mert menekülni Bluteauéktól, pedig fölzaklatott lelke úgy vágyódott egy kis nyugalom, egy kis pihenő után.

Már egészen megtört a lelke a sok szenvedés miatt, mikor a bérlőné a vásárra ment s egyedül maradt otthon Bluteauval.

IV.

Déleste egész nap sirt. A bérlőné, a ki

nig, valahányszor a lét kérdése függött kocz-
kán s mentették meg azt a leha-
nyatlástól. Ez fogja mutatni az autonómikus
erők bámulatos működését és áldott ha-
tását.

A mult nagy áldozatainak szemlézése ad
élt a jelennek a jövő építéséhez.

Bártfa veszedelme.

febr. 20.

Debreczenben sokan érdeklődnek a Bártfa-
fürdő iránt, mert hiszen többeknek
még háza is van ott.

Mint értesülünk hogy ott hetek óta
jóformán máról sem beszélnek, mint arról a
nagy a d o k i v e t é s r ö l, mely a híres
fürdő miatt érte a várost, s melynek köny-
nyen az lehet a vége, hogy a fürdő ide-
gen kézre jut.

Bártfa tudvalevően Magyarország leg-
régibb fürdőinek egyike. Már a XV-ik szá-
zadban rendre ide jártak a betegek üdülést
keresni. A XVII-ik században Z r i n y i
Ilona is használta erősi forrásait. E század
derekáig épületek és kényelem dolgában a
fürdő nem sokat emelkedett, de vendégei a
magyar társadalom színe-javából kerültek ki.
A magyar arisztokrácia itt találkozott a len-
gyel főnemességgel. Gróf D e s s e w f f y
József itt írta e század elején híres Bárt-
fa i levelet.

A vasutak kiépítése után a híres ven-
dégek lassan-lassan elmaradtak. A modern
kényelemhez szokott vendégek nem szívesen
jöttek olyan fürdőbe, amelyet a vasut mesz-
szire kikerült. A fürdő tehát évről-évre ha-
nyatlott.

Bártfa város leginkább fürdője kedvéért

egy idő óta gyarus szemekkel nézegette ter-
metét, ráivallt:

— No mi bajod?

— Semmi, — felelt Celeste szemlesütve.

— De igen, van valami bajod! Vagy azt
hiszed, nem vettem észre, hogy milyen szép
állapotban vagy!

Celeste elkezdett keservesen zokogni. Az
asszony nem is kérdezősködött — arra gon-
dolt, hogy a leánynak már nemsokára ágyba
kell feküdnie s nem vehetik egy ideig hasznát.

— Látod, csak bajt okoznál nekünk, ha
továbbra is itt maradnál. Nem tartóztatunk,
menj, ahova akarsz!

Celeste összeszedte a rongyait és elment.
Nem mert hazamenni. Arra gondolt, hogy
szégyen, nyomoruság, halál vár reá. S min-
denki tudta, hogy miért küldték el. — A
férfiak mind nevettek, mikor elment előttük,
a gyermekek pedig még köveket is dobáltak
utána.

Alighogy kiment a kapun, az őrmesterrel
találkozott, a ki sietett kezét szorítani a
bérllővel:

— No lám, lám! — szólt — Bluteau ur
mégia csak igaz az a közmondás, hogy jó
tettért jót ne várj! Még van szíve ennek a
leánynak jótévedt elhagyni!

Bluteau szeliden mosolygott, s vállatvonva
így szólt:

— Hm! Hálátlan leány!

S behívta az őrmestert egy pohár borra.

szánta rá magát, hogy uradalmát
eladja s a pénzt a semmit sem jövedelmező
eperjes-bártfai vasut törzészvényeibe fektesse.
A vasut így már megvolt, de a fürdő kényel-
metlen régies épületei szemet szartak.

A város tehát 250.000 forintért fényes
gyógyítótermet épített s mert maga a még
szükséges építkezéseket sem bírta, a fürdőt
36 esztendőre egy részvénytársaságnak adta
bérbe.

A város régi, mindenesetre nagy értéket
képvisező épületeit az ujakért így fel kellett
áldozni. Azóta a fürdő fényes, de ezt a fényt,
a város mellett, ez idő szerint a részvénytár-
saság fizeti meg, mert ámbár a fürdő híre
nagyot nőtt, a részvénytársaság nyolcz esz-
tendő alatt mégis 50,000 frtot vesztett a bér-
leten.

A bérösszeg pedig még a várostól befek-
tetett tőke kamatait is alig futja; az a re-
mény tehát, hogy a város költségeit a fürdő
jövedelmeiből fogják fedezni, füstbe ment s
Bártfa, ahol sok ideig nem ismerték a köz-
költséget, ma már 39 százalékos községi pót
adót fizet.

Ily körülmények közt a lakosság köré-
ben általános az a kifakadás, — hogy Bártfa
haszontalanul áldozta fel uralmait, a melyek
jövedelme legalább a város közköltségeit fe-
dezte, mert így a fürdőn se lendített s a köz-
költség nöftön nő.

A bérllők természetesen a bérleti idő le-
telése után az új fürdőépületeket a város tu-
lajdonába kötelesek átengedi. Ez adott alkal-
mat arra a pénzügyigazgatói rendeletre, mely
oly nagy elkeseredést keltett mindenütt.

Éppen karácsony napján kézbesítették a
város polgármesterének az eperjesi pénzügy-
igazgatóság 41.443. szám alatt kelt kirovását
amely szerint a városra 1899. esztendőre a
fürdőbérllőktől befektetett 250.000 forint után
tőkekamat- és járadékadóban 25.000 frtot
általános jövedelmi pótdobban 8750 frtot és
betegpótlási pótdobban 750 frtot rótt ki. Te-
hát nyolcz esztendő múlva rótták ki e kis
városra ezt a rengeteg 34500 frtra rugó adót
azzal a megokolással, hogy a bérllőktől be-
fektetett 250.000 frt bérösszegnek tekin-
tendő.

Ez a nagy megadóztatás a város és a
fürdő végveszedelmét jelenti, mert Bártfán a
városi pótdók fölemeléséről a kicsiny lakos-
ság nagy szegénysége miatt szó sem lehet, a
város vagyonát pedig a fürdői beruházások s
a fényes új iskolák építése, valamint az ál-
lamnak fizendő 8500 frt iskolai évi segítség
teljesen fölemészti.

Egyről-másról.

A mit megeszünk és megiszunk.

Leggyakrabban keletkeznek betegségek
az által, hogy oly ételeket vagy italokat fo-
gyasztunk, melyeket, mint a népies kifejezés
mondja, „nem birunk el.”

A kellően meg nem rágott étel még a
legjobb gyomrot is megerőlteti, valamint nagy
feladatot rónak az emésztő szervekre az oly
ételek is, a melyeket a gyomornedv nem ké-
pes feloldani.

Ilyenek például a nyers és fel nem ha-
bart tojás, a mennyiben a nyers tojásfehérnye
a gyomorban megkeményedik és hosszú ideig
ellenáll a gyomorsavnak.

A kemény nyéft tojás ellen-
ben, melyről tévesen hiszik, hogy nenezen
emészthető, ha jól megrágjuk, egyike a leg-
könnyebb ételeknek.

Nagyon ártalmas azon elterjedt szokás,
hogy az ételeket t u l f o r r ó u fogyaszt-
ják. A gyomor nyálkahártyája rendkívül ér-
zékeny és egy tulforró falat vagy korty, a
nélkül hogy észrevennénk leforrázva gyom-
runkat, sebet ejt, mely életveszélyes betegsége-
t is vonhat maga után.

Még több visszaélést követnek el az él-
v e z e t i s z e r e k e l.

Sokan nagyon szeretik a f ü s z e r e-
k e t. Ez rossz szokás, különösen a gyerme-
keknel, kik a fűszer élvezete által idegesekké
lesznek.

A ki hosszabb ideig tulerős kávét iszik,
szívbántalmakat kap. Sok nő a tulságos ká-
véivásnak köszönheti sárgaságát.

A d o h á n y szintén nagyon sok baj-
nak az okozója. Sokaknak megvan az a rossz
szokásuk, hogy a füstöt lenyelik, — mi biz-
tos mód a gyomor megrontására. mások tü-
dejükbe szívják a füstöt — ezek tüdejüket
áldozzák fel oktalan kedvtelésüknek.

Sok kellemetlenséget okoznak a czelsze-
rűtlen ö l t ö n y ö k i s. A tulmeleg kalap
vagy sapka főfájást és hajhullást okoz, de a
tulhideg sem jó, mert heves idegfájdalmat
idéző elé.

H a n z e m a n n tanár éppen erre
való tekintetekkel azt ajánlja, hogy köszön-
tésnek a katonáknál szokásos fővegéri-
tést fogadják el a d i v a t o s kalapemelés
helyett.

Éltalános elterjedt káros szokás —
különösen a nőknél — sz, hogy hátrafelé
szállnak le a kocsirol, és egyéb járművek-
ről. E szokás nagyon veszélyes, kivált ha va-
lamit tartunk a kezünkben és nem fogozha-
tunk meg teljes biztossággal.

Sokszor a háziállatoktól is kellemetlen
betegségek ragadnak át az emberre. A ku-
tyák veszélyesebbek mint a macskák, leg-
veszélyesebbek pedig az u n. l u x u s-
kutyák.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 24-én. A függetlenségi párt bálja
»Bika« szállóban.

Március 3-án. Kereskedő ifjak bálja a
»Bika« szállóban.

Március 15-én. Az 1848/49-es honvédek
Korona vendéglőben.

Március 15-én. A Petőfi-dalkör ünnepélye
»A Bikaszálló disztermében.

⊛ A m. kir. államvasut alkalmazottai
által alapítandó »Temetkezési és segély-egye-
let« javára 1900 évi február hó 24-én, szom-
baton a »Korona« szaloda disztermében
zártkörű táncvigalmat rendeznek. — Be-
lépti-díj személy-jegy 2 korona, család-jegy
(3 személyre) 4 koryna. — Felülfizetések
»tekintettel arra, hogy az egyesület célja el-
szerencsétlenül tagjait özvegyeit és árváit
segélyezni« köszönettel fogadjatnak és hir-
lapilag nyugtáztatnak. Jegyek a meghívó
előmutatása mellett előre válthatók Szent-
Királyi Tivadar és Kálnai Lipótt urak üzleté-
ben és este a pénztárnál.

NAPI HIREK.

Debreczen. Február 20

— **A király kitüntetése.** Ő Felsége a király szép kitüntetésben részesítette a debreczeni kereskedő világ nesztorát G a s z n e r Károlyt. G a s z n e r ugyanis már negyvenöt éve váltóbírája az osztrák magyaráti bank debreczeni fiókjának s ebből az alkalomból a király őt a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A szép kitüntetéshez a jó ismerősök és tisztelők őszinte jókívánatai járulnak.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter M a k o v i c s k a Gusztáv kir. p. ü. szám-tisztet a helybeli kir. pénzügyigazgatósághoz szám ellenőrré nevezte ki.

— **Feloszló betegsegélyző pénztár.** Az iparos ifjúság betegsegélyző pénztára, ha az ipartestületi betegsegélyző pénztár felállítását engedélyezi a kereskedelemügyi miniszter, — feloszlik, illetve beolvad az ipartestületi betegsegélyző pénztárba.

— **Pályadíj nyertes diákok.** A Kazinczy pályázat eredményét tegnap délután hirdették ki a Kaszinóban. Az első pályafeltételt volt F a z e k a s M i h á l y é l e t e és m ű k ö d ő s e, melyre több sikerült pályamunka érkezett be. A díjat két munka között osztották meg. Az első pályamunka szerzői B a l k á n y i Kalmán és L u k á c s József 15 aranyat; a másik pályamunka szerzői R á c z Lajos és D ó c z y Jenő is 12 aranyat nyertek. A két munkán kívül bár buzdításul, jutalomra érdemesítették még egy harmadikat is, melynek szerzőjét Vajna Géza 2 jht 3 drb. arannyal jutalmazzák. A bíráló különösen az első két műről nagy elismeréssel emlékezik meg s örömmel konstatálja, hogy aprópai pályázat az idén reményen felül sikerült. Annál kevésbé vannak megelégedve a verspályázattal, melynek tárgya Horatius Epodon libri II. Beatus ille kezdetű versének fordítása volt. Négy pályamunka érkezett be, jutalomra kettőt érdemesítették buzdításul. a Szücs László [hit-tanhallgatót és a Vajna Géza 2, jht mindketten négy négy darab aranyat kapnak.

— **A gazdasági tanintézet köréből.** A földművelési miniszter Rázsó Imre gazdasági tanárt az itteni magvizsgáló állomás vezetőjévé nevezte ki.

— **Megjutalmazott adókievők.** Csak jó dolguk van a város tisztviselőinek, nem mondhatják, hogy mostoha gyermekek. Egy kis pótlék, jutalom stb. mindig csak kijut nekik. Ez jól is van így, mert abból a csekélyke fizetésből, melyet a kezelő személyzet kap. bizony nagyon nehéz megélni a már drága Debreczenben! Kaptak már pótlékot a díjnokok, az adóvégrehajtók, most pedig az adókievőkre került a sor. A jog és pénzügyi bizottság tegnap délutáni ülésén terhes munkájuk lelkiismeretes teljesítéséért fejenként 100—100 korona jutalmat szavazott meg a derék adókievőknek. Óh, bár ne végeznék olyan lelkiismeretesen munkájukat!

— **A kereskedelmi és ipar-kamara palotája.** — A debreczeni kereskedelmi és ipar-kamara házépítő bizottsága tegnap délután hosszantartó gyűlést tartott a kamara helyiségében. A bizottsági ülésen elfogadták a Tóth István építész által készített terveket és költségvetést, amely szerint a palota száz hatvanöt ezer forintba kerül. A terv igen kedvező fogadtatásra talált; a palota kolosszális két emeletes épület lesz. A terveket és

költségvetést jóváhagyásra a kereskedelemügyi miniszterhez küldik fel, ahonnan még e hó végére várják vissza. Akkor az építkezési munkálatokra is kiírják a pályázatot úgy hogy az építkezés már a jövő hó folyamán megkezdhető legyen.

— **Az ipartestület betegsegélyző pénztára.** Többször megemlékeztünk már az ipartestület kebelében megindult azon mozgalomról, mely egy ipartestületi betegsegélyző pénztár felállítását tűzte ki célul. Az ügy most végleges eldöntés végett a legfelsőbb fórum elé került. Ma terjesztették föl az alapszabályokat s az eddigi iratokat a kereskedelemügyi miniszterhez jóváhagyás végett. Ha a miniszter jóváhagyja az alapszabályokat, akkor pénztár megalakításának s e m m i s e m állja útját.

— **A kir. törvénytörvények új elnöke** hivatali működésének első napján is nagy örömet szerzett a kir. törvénytörvény és járásbírók keretében alkalmazott különben is nagyon elfoglalt és vékonyan fizetett napdíjas irnokoknak a mennyiben a napi 8 órai munkaidőt az ügyviteli szabályzatnak megfelelően leszállította egy órával s este nem 6-ig csak 5 óráig dolgoznak a jó emberek, a kik a napi hét órai munka idő alatt ugyancsak megszolgálnak a csekély fizetésért. A járásbíróknál már ez este életbe lépett az ujerend s a kir. törvénytörvények díjnokai is remélik, hogy nálók se fog késni. Az emberbaráti érzelmre való nemes intézkedés mint említettük nagy örömet okozott a díjnokok körében remélik, hogy helyzetük az új elnök alatt a lehetőségig járulni fog.

— **A vasutasok pótadója.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésében foglalkozott e most az egész ország törvényhatóságait nagyon érdeklő kérdéssel. A tárgyalások alapjául Budapest fő és székváros távirata szolgált. A bizottság kimondotta, hogy az egyenlőség és közteher viselés elvénél fogva óhajtanónak tartja, hogy a vasutasok, de még az állami hivatalnokok is fizessenek pótadót, ép azért javasolni fogja a tanácsnak, hogy a Budapest mozgalmához csatlakozva, hason szellemű feliratot intézzen a miniszterhez és a képviselőházhoz.

— **Letört virág.** Sulyos csapás érte H e r c z e g János ev. ref. tanítót és családját. Szép nagy leánya a 19 éves Szeréna tegnap szívrozamban hirtelen meghalt. A szomorú esetről a család a következő gyászjelentést adta ki: A legnagyobb fájdalomtól lesújtva tudatjuk a jó gyermek, s szerető testvér Herczeg Szeréna folyó évi február 19-én reggel fél 4 órakor, élete 19-ik évében váratlanul történt gyászos elhunytát. Idvezült kedvesünk porrései f. évi február hó 21-én, délután 2 órakor az ispotályi leánytanító lakásból, az ispotályi templomban, az ev. ref. egyház szer-tartása szerint tartandó rövid ima után, a Kossuth utcai sarkertben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre a rokonokat, ismerősöket s általában a mélyen tisztelt közönséget fájdalmas szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900. február 19-én. Bánatos szülei: Herczegh János és neje Dietz Aranka. Testvérei: Béla nejevel B a l á z s Juliskával s gyermekeivel Irén, Zoltán, Árpád nejevel Gseh Margittal, Dezső, Etelka, Tihamér, Kornélia, János, Pál és Sámuel.

— **Jókai hetvenöt éves.** A magyar regényírók fejedelme a tegnapi nappal töltötte

be életének hetvenötödik évét. Ő maga titokban tartotta ezt a napot, hiszen a fiatal házaspár Jókai nem kérkedhet vele, hogy már ily magas koru. Nem is ver nagy hulámokat ez a nap az irodalom világában sem, zajtalanul, csendesen mulik el, mégis öröme mindazoknak, a kik az ő tollának alkotásait élvezték. Ép egészségben érte el ezt a napot és ez engedi remélnünk hogy tovább számolhatjuk az ő éveinek mulását még sokáig, nagyon sokáig.

— **Sok a liba.** A Hortobágy nádásiban, a zombékoker tenger sok vadliba. Ritka évben volt még enyi, mint az idén. Ugy hogy Nimród hívei, ha akaják, gazdag zsákmányt ejthetnek belőlök. Föl tehát, Ki a Hortobágyra, hol a sok liba nagy gágogással zavarja a puszták királyának csöndjét.

— **Az önkéntes tűzoltók gyűlése.** A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága tisztelettel meghívja a testület Tiszteletbeli Alapító Működő és Rendfentartó tagjait a folyó évi Március hó 4-én Vasárnap délután 3 órakor a Tűzoltó [ör tanyán tartandó: XXIII-ik évi Rendesközügylésre. Tárgysorozat: 1. A parancsnokság évi jelentése. 2. A számvizsgálók évi jelentése; 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Általános tisztújítás. 5. Indítványok tárgyalása. 6. Három rendes és három pót-tagból álló számvizsgáló bizottság egy évi idő tartamra való megválasztása. 7. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése az Elnök három jelen levő tagot nevez ki. — K i v o n a t a z a l a p s z a b á l y z a t b ó l: A közgyűlés határozatán képes; ha azon a működő tagok létszámának a fele jelen van. I n d í t v á n y o k: a közgyűlés előtt nyolcz (8) nappal írásban a parancsnoksághoz nyújtandók be. — Debreczen 1900 február hó 16. Szikszay Gyula m. k. főparancsnok Birkó János m. k. segédtsizt

— **Négy száz korona jutalom.** Megirtuk volt, hogy a bűnügyi osztály négy száz korona jutalmat tűzött ki annak, ki a gyakori pajta feltörések tetteseinek nyomára vezet a rendőrséget. Sokan vállalkoztak a jutalom reményében a tettes kézrekerítésére. Egy ilyen ambitiósus magán detektiv a rendőrség kezébe szolgáltatta Tóbiás Dezsőt. De mint utólag kitűnt nem ő volt a tettes, mert azóta is több pajta feltörés történt. A jutalmat nem is kapta meg a buzgó férfi. És így arra még mindig lehet pályázni! Föl tehát, négy száz korona nem kis pénz!

— **A nőipariskola köréből.** A nőipariskola felügyelőbizottsága e hó 17-én gyűlést tartott Veressné Szathmáry Teréz elnöklésével. A gyűlésen az elnök bejelentette, hogy a bizottság utasítása szerint f. évi május 1-étől kezdődőleg újabb 3 évre megkötött a bérlet szerződés a jelenlegi bérhelyiség tulajdonosával P u s z t a y Sándorral a ki a helyiségen c z é l s z e r ű á t a l a k i t á s o k a t t e t t. — Hálás köszönettel vette a bizottság dr. Irinyi Istvánúé Nemes Ilona 200 koronás alapítványát, melyet az alapítólevél rendelkezései szerint fog felhasználni. t. i. kamatait buzdításul az iskola ingyenes növendékei közül a legszegényebnek adja. Meghallgatta ezután a bizottság az igazgató félévi jelentését. Beiratkozott 74 növendék, köztük első éves 34, ingyenes 11. A szülők kezdik belátni, hogy leányaikkal kívánatos az iskolai rendszer szerint végeztetni az intézetet s így az iskola hovatovább állandó növendékekhez jut, a mi föltétlenül óhajtanó. A felügyelőbizottság által, korábbi határozat következtében évről évre kiutaltványozott 100 korona tanulmányozási díjból

az idén Zalai Erzsike tanítónő tett tanulmányozást a budapesti állami nőipariskolában. A tantestület kérelmére a bizottság megengedte hogy az intézet, mint már két évben, úgy az idén is rendezzen a Dobosban annusk idején tombolaestélyt s készítsék el a növendékek idejekorán a kézimunka tombola-tárgyakat.

— **A testvérgyilkos.** Megirtuk volt a múlt héten, hogy Harangi Lajos honvéd, tizedes meghalt a honvéd kórházban. Megirtuk azt is hogy halálának oka öcsese volt, ki bátyja fejéhez egy csuprot vágott s az az ütés okozta halálát. A testvérgyilkos fiut ma hallgatta ki Végh Gyula h. főkapitány, a büntető osztály főnöke. A gyilkos 19 éves, jól megtermett, izmos ifju, ki bevallotta tettét. Előadta, hogy ő bevolt rugva s ezért bátyja meg szidta sőt meg is verte, az ital és a harag után elragadta, fölkapott egy cserép csuprot és azt bátyja fejéhez vágta. Azután kiszaladt, hogy ne bántsa tovább a bátyja, majd bement újra a szobába és együtt beszélgettek tovább. Nem is tulajdonított, nagyobb fontosságot az üresnek s csak mikor bátyja halálát meghallotta, remült volt meg. A gyilkos fiut vizsgáló-lati fogságba helyezik.

— **1440 frt cselédbör.** Jókora kis összeg mennyit kellett érte szolgálni annak a szegény cselédnek, míg ennyire rugott a bére. És az benne a legérdekesebb, hogy ezt az 1440 frt bérösszeggel adós maradt a gazda a cselédnek. Ma panaszkolta be a mezőrendőrségnél Vincze József béres volt gazdáját Györfi Istvánt, hogy az épen ennyi összeggel tartozik neki cseléd bérben. Évek hosszú sora óta szolgál nála és azalatt mindig ben maradt a fizetése, azért rugott föl ilyen nagy összegre. Van azonban a dolognak egy bökkenője. Györfi István mar meghalt! Így a követelés valóságához nagy gyanu fér, bár Vincze az örökösön erősen követeli egész kis vagyonát kitevő bérét.

— **Elgázolásért — 1 nap.** Ott baltagott az öreg Kiss Gáborné az utca közepén a Csapó utcán. Öreg is, siket is már szegény s így nem hallotta, háta mögött ugyancsak zörög a szekér. Klein Ignác nyirbátori lakos hajtotta a lovakat s mivel a hajtáshoz nem igen értett, elgázolta az öreg Kiss Gábornét, kinek csupa vér volt a keze, meg a lába. Az elgázolásért Klein Ignácot 10 koronára büntette a rendőrség, de ő fizetés helyét inkább az egy napi elzárást vállalta. Elegendő tettek neki s most a fogságban való szüntelen a hajtás elméletével foglalkozik.

— **Tyuk tolvaj az utcán.** Ma délelőtt tízenegyóra tájban, egy ismeretlen, jól öltözött asszony, a piacon tyuk lopásra vetemedett. Az ott álló kofaktól lopott el egy párat, s mikor észre vették futásnak eredt zsákmányával — Üldözni kezdték de elmenekült a József k. herceg utcába. — A kárvallottak a rendőrségnél jelentést tettek.

— **Sztrájkoló diákok.** A kolozsvári tanítóképzőben kitört a sztrájk. Mint az E-k. írja a tanítóképzészek mind sztrájkolnak. Még a bentlakók is elhagyták az intézetet s mikor tegnap reggel a tanárok bementek a termekbe üres papokat láttak maguk előtt. A sztrájkolásra az igazgató tulszigorúsága adott okot. A diákok memorandumot is adtak be a kultusz miniszterhez, melyben kijelentik, hogy míg az igazgatót el nem helyezik, nem mennek iskolába. Érdekes jelenség minden-ésetre, mert a mint az igazgató nyilatkozatából látszik: nincs is egészen igazza a növendékeknek. Kíváncsian várjuk a fejleményeket.

— **Az új visszatrak kiadása.** Megirtuk már lapunkban, hogy a gróf Dégenfeld téri új visszatrak elkészültek. A városi tanács most a

rendőrség iparügyosztálya által intézkedik a visszatrak bérbeadását illetőleg. A visszatrakot az veheti bérbe, a ki a bér negyedévi részét előre lefizeti s a különféle felvilágosítással különben a tanács által megbízott rendőrségi iparügyosztály szolgál, ahol a bérbeadás összes feltételei megtudhatók.

— **A gazda közönséghez.** A gazdasági egyesület a következő kérelmet intézi Debreczen város gazda közönségéhez:

K é r e l e m.

Gazdasági egyesületünk tagjait hazafias bizalommal kérjük fel, hogy az egyesület által folyó hó 24, 28 és március hó 3-án délután 5 órakor, a gazdasági tanintézet I sz. számú termében rendezendő népies gazdasági előadásokra saját jól felfogott érdekében minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek s hassanak oda, hogy Debreczen város gazdaközönsége ne legyen közönyös ezen előadások iránt hanem azon részt vegyen. Az egyesület titkársága.

— **Részeg a sárban.** Többet ivott a kelle-ténél Rozál Mihály sárándi fuvaros és nagyon elérékenyedett és a szabad természet lágy ölén akarta elsírni keserveit s így történt meg vele hogy árván hagyva szekereit és lovát a sertésvásártér körül lefeküdt a gyopre és halkán kezdte dudolni a „Nincsen nekem egyebem...” című közkedveltségnek örvendő népdalt. S addig dudolt addig dudolt míg elaludt. Álmodott — csakis disznóról álmodhatott a disznóvásártér mellett — ugyan-csak durta a földet, azaz hogy a sarat és meg is fult volna a jó ember ha valami jótékony lelkek meg nem szánkoznak rajta és fel nem ébresztik a szomorú valóra. Első szava az volt hogy, hol a disztó, hol a szekér meg a lu? A szekeret és lovát csak megkapta nagy nehezen, de a disztót, a miről álmodott nem találta sehoh... .

— **A virtus.** Két 11 éves izraelitavallású fiucska rohant ma egymásnak adóz dühvel a csatatér színhelye a Simonffy utca szeglete volt. A küzdőelem gyilkos fegyverekkel vívatott. Egyik küzdő véreben fagyva a csatatér színhelyén maradt. Ellenfele markolatig döfte az áldozat oldalába éles bicskáját. A súlyosan sebesült gyereket haza szállították és sebeit bekötözték.

— **Vitéz hadfiak.** Csak kitör az emberből a virtus, különösen ha katona, de leginkább akkor, ha az a katona őrmester s hozzá huszár őrmester. És ha még mindezekhez hozzávesszük azt, hogy az a huszár őrmester be van csipve, akkor teljesen érthető az alábbi eset. Három közös huszár őrmester mulatott a múlt éjszaka a Csapó-kertben, Ugy egy óra felé alaposan bepityázva vonultak végig a csipőkerten, Homok utcán és Kut utcán. Forrt a vérük kegyetlen módon s mivel szerencsétlenségre a végzet egyetlen egy szerencsétlen cibilt sem vitt arra, a vitéz hadfiak kardja pedig ugyancsak ugrált a hüvelyben, vezénylő nélkül ugyan, de kardot rántottak s neki estek a fenti utcák ablakának s mintegy negyvenet ba is vertek nagy vitézséggel. Kár hogy a nemes mulatságon rajta csípték őket s így megkapják érte a megérdemelt kitüntést!

— **Székely leányok Törökországban** ezim alatt több lapban megjelent arra a hírre vonatkozólag, hogy Udvarhely vármegyében székelykeresztyén járásból legujabban tizenöt székely leányt szállítottak az ezzel foglalkozó titkos ügynökök Törökországba, Udvarhely megye alispáni hivatala felkért bennünket annak a kijelentésére, hogy a legszelesebb körben megejtett nyomozás alapján kitűnt hogy ezen ujdonság semmi alappal nem bír s annak eredete foglalkozás nélküli elzúlótt leány Szt. Julis képzelőtehetségére vezethető vissza, ki az általa kigondolt mesét arra akarta felhasználni, hogy magát minél érdekesebb szinben tüntesse föl

Ennek a vármegyének területéről székelő leányoknak hasonló czélok béli expor-tálására eset nem fordult elő, s ennek jóvőben leendő elkerülésére a közigazgatási hatóság eber figyelemmel őrközik.

— **A The Mutual newyorki életbiztosító-társaság,** a lefolyt üzleti évről szóló zárószám-lájával elkészült. Az üzleti eredmények a megelőző esztendővel szemben való szaporodása az eddigieket jóval meghaladja. Az évi jelentés kábeltávirat útján beérkezett főadatai a következők: Az 1899. évi üzleteredmények számokban a következők: Biztosítási alap (agyon) 1.563.961.000 frank, szaporodás 126 millió frank. Főlöslég (teljesen tehermentes) a törvényes tartalékon felül 248.458.000 frank, szaporodás 29¹⁰/₁₀ millió frank. Összes bevétel 1899-ben 305.129.000 frank, szaporodás 21¹⁰/₁₀ millió frank. Kötvénytulajdonosoknak kifizetett 1899-ben 136.627.000 frank, szaporodás 8¹⁰/₁₀ millió frank. Érvényben lévő biztosítások éves életjáradékai 5.454.223.000 frank, szaporodás 419¹⁰/₁₀ millió frank. A biztosítottak között 1899-re főlösztandó járadékok 11.295.000 frank.

Színház.

HETI MUSOR.

Kedd, február 20-án bérlet 119. szám „B” Kúzdelem a létért. — szintű 5 felvonásban.

Szerda, február 21-én bérlet 120. szám „C” Az állatszelidítő. Vigjáték 3 felvonásban.

Csütörtök, február 22-én bérlet 121. szám „A” Brankovics György Szomorujáték 5 felvonásban.

Péntek, február 22-én bérlet 122. szám „B” ujdonságul először: Ninon. Opera 2 felvonásban. Ezt megelőzi mint ujdonság: A királyné apródja. Vigjáték 1 felvonásban.

Sombat, február 24-én bérlet 123. szám „C” másodsor: Ugyanaz.

Vasárnap, február 25-én két előadás: délután félhelyárakkal: A kis lord. Énekes vigjáték 3 felvonásban.

Esti 7 és fél órakor bérletszünetben A virágcsata.

A görög rabszolga.

Kezdi már a közönség is unni. Tegnap este már nem volt egészen telt ház, maradt üres hely. Legalább most már pihentetik egy darabig.

Az előadás a szokott jó volt.

* **Perényi Margit szerződtatva.** Perényi Margit, szintársulalunk kiváló subrett prima donnája, mint értesülünk, tegnap délelőtt aláírta Komjáthy János igazgatónál a szerző-dést, mely őt egy évre ismét a debreczeni színházhoz köti. Öszinte örömmel hozzuk ezt olvasóink tudomására, mert meg vagyunk győződve, hogy a kisasszony fényes tehetsége, kedvessége megnyerte a debreczeni közönséget.

* **Ninon.** Pénteken fog szinre kerülni a Ninon című opera 2 felvonásban. Szövegét írta Ábrányi Emil, Turi Zoltán a Susanne című dramoletje nyomán. zenéjét szerzette Sztónajovics Jenő, ki le fog jönni Pestről, hogy az első előadáson maga dirigáljon. A darabra nagyban folynak az előkészületek, mi pedig kíváncsian várjuk az eredményt. A Ninont megelőzi — szintén mint ujdonság — A királyné apródja. Vigjáték egy felvonásban, írták: Heltay Jenő és Makai Emil.

Különfélék.

+ **Sztambulov gyilkosa.** Megirtuk, hogy egy politikai gyilkossággal gyanúsított Thiev nevű bolgár fogtak el Bukarestben, a ki magát Sztambulov gyilkosának is vallotta. Mint nekünk írják, ez a hír nemcsak a román fővárosban, de az odaérkezett távirati tudakozások szerint mindenütt a Keleten óriási felzúdulást keltett. A forradalmi bizottságok működése nem volt titok, sőt a török kormány több ízben figyelmeztette a bolgár kormányt a forradalmi bizottságok a Kelet minden nagyobb városában működnek s a bukaresti rendőrség rendkívül értékes adatok birtokába jutott, a midőn az eszközlött háztűzadás nyomán egy Kristea Floria nevű bérkocsis lakásán számos okmányt talált, a melyeket Trifanof őrizetül neki átadott. Ez okmányokban felvannak sorolva mindazok, kikre a macedon forradalmi bizottság a cselekvés pillanatában számíthat. A legutóbbi két nap alatt Gyurgyevóban, Galaczban és más városokban történtek letartóztatások. A vizsgálatot Algin ezredes rendőrfőnök vezeti. Általánosan azt hiszik, hogy a kormány fel fogja használni az alkalmat, a meredékjoggal üzött visszaéléseket megakadályozza.

+ **Lazarovics és Gallovich.** Egy New Yorkból hazatért magyar ember, a ki tíz hónapot töltött kint Amerikában, érdekes dolgokat beszél a Budapestről Amerikába szökött Lazarovicsról, dr. Gallovich Viktor volt törvényszéki albiróról, kik mind a ketten keservesen siratják elhibázott életüket. New Yorkban a Stork-féle kávéházban láthatók reggeltől estig. Lazarovich mint pincér keresi meg a mindennapi kenyerét, Gallovich pedig magyar népdalokat énekel esténként ott szórakozó magyar munkásoknak, a kik tányérozás közben szánalmas tekintetet vetnek a szerencsétlen népénekéről. Gallovich Amerikában tartózkodása óta teljesen megváltozott, úgy testileg mint lelkileg. Rendkívül sovány, saput és bersett arcáról leolvashatók a retentő szenvedések, melyeken átesett.

Közönséges munkásruhát visel és vasutas kezén barázdákat szántott a nehéz munka.

Mert Gallovich kezdetben egy vendéglőben tányérmosó volt és a forró lug ugyan csak megdagasztotta azelőtt glaszté-keztüéhez szokott kezét.

Maga meséli, hogy a vendéglős, mint valami kutyára úgy reá kiáltott, ha esetleg nem elég gyorsan mosta a tányért és mikor ő ezzel szemben azt hangoztatta, hogy nem szokott az ilyen munkához, a gazda egyszerűen kiadta az utját.

— Ha nem tetszik, menjen Isten hírével!

Retentő lelki szenvedéseken ment keresztül és míg Lazarovics beismeri, hogy elhibázott életének ő maga az oka, addig Gallovich váltig azt hangoztatta, hogy másoknak lett az áldozata.

Mikor látta, hogy házassága anyagilag nem sikerült úgy, mint remélte, hitelezői elől menekülnie kellett.

Az asszonyszöktetésről szóló hírt azonban mesének mondja; ő egyedül ment Amerikába és ott a magyarok őt megbecsülik.

Ugy Lazarovicsot, mint Gallovicsot gyakran elfogja a honvágy. Sokat sirnak, főképp ha hazulról levelet hoz nekik a posta. Gallovicsot a new-yorki magyarok az odaváló Magyar Kör elnökévé választották. Érdekes, hogy a két boldogtalan fiatal ember, a kik Budapesten a divat lovagjaként szerepeltek

most egyszerű munkásruhában járt és néha-néha meg-megcsipkedik egymást egy-egy megjegyzéssel.

— Gyere Lazarovics mondja — Gallovich — menjünk ki az alagi löversenyre!

És Lazarovics ilyenkor szemrehányó tekintettel utasítja vissza a gunyt:

— Ugyan hagyj békét bíró ur, elég keservesen bűnhődünk mi azért, hogy köcsyűek voltunk. m

+ **Sirok a honfoglalás idejéből.** Abaujvárral szemben, a Hernád folyón túl fekvő Abauj-Szina községben, kavicsbánya kutatás közben minden valószínűség szerint honfoglaláskorabeli magyar vitézek sírjára bukkantak. A sírok egynegyed kilométer hosszan végigvonuló sáncztöltésből kerültek elő s azokban ember és lócsontok mellett kengyel-ek is voltak.

+ **Szeretve a sirig.** Nem első eset, hogy fehér bőrű leány indiánusba szeret. Az ilyen hajlam azonban nem szokott tartós maradni és rendszerint vége szakad, mikor a «Gyors szarvas», vagy a «Nagy kígyó» wigwamját megbontja és másúvé költözik. De hogy azért mégis lehetséges az ilyen viszonynak a tartós maradása — írja new-yorki levelezőnk — mutatja egy eset, mely január 24-én történt tragikus végével csattanós példája van annak, hogy a fehér bőrű leányka és a vörösbőrű indián szerelme állandó is maraghat. Az eset Cansas állam Mulvane városában játszódott le. S. Richard, jó módú ültetvényes Eila leánya torró szerelmre lobbant egy idyális szépségű Ponk-indián iránt a ki viszonyozva a leány érzelmeit. A két szerelmes gyakran találkozott titokban. Egyszer csak elmarad a férfi, s mikor Ella tudakozódott utána hozzátartozóinál, rémülten hallotta, hogy szerelme hirtelen meghalt. — és alig is fog felgyógyulni. A leány vad kétségbeesésében elhatározta, hogy együtt hal szerelmével: beteg ágyához sietet s az eszméletlenül fekvő indiánusnak fölívagta az erét s az abból bugyogó vért megitta. Rövid időre ő is hirtelen esett és bele halt borzasztó bajába. Az indiai őse-reje azohban győzedelmeskedet betegségén fölgyógyult és első útja kedvésséhez vezette. Nem találta persze, és mikor kérdésre elmondották a leány szomorú végzetét, hallgatagan ült lovára és egy megáradt folyónak tartot. Bengratott és a zajló jégtáblák csakhamar lesodorták a hideg hullámsírba.

+ **Táncztanító és tanítvány.** Egy aglegény athéni bíró, Irsklis Nitsopolos, leghűbb vágya volt, hogy Terpsichore mystériumait megismerje és szerződést kötött egy tánczmesterrel. Négy hónapig folytonosan csak tánczolni tanult, de nem vihette többre, mint hogy a kőrtánczoknál annyira kimerült, hogy a hárcmnyolczados taktust a háromnegydestül nem tudta megkülömböztetni. Nem esoda hát, ha a tánczmester arról panaszkodott, hogy nem folytatja tovább a tanítást hogy maga a tanítvány az oka, hogy eddig nem tanult meg tánczolni. A tanítvány ellenkező nézeten volt, pört indított, melynek lefolyása után így hangzott a salamoni ítélet: «Mint hogy egy ép testű embernél nincsen kizárva az, hogy valamikor megtanuljon tánczolni, a táncztanító köteles őt addig tanítani, a míg a panaszos bármely, általa összehívott tánczsűri előtt megálja a vizsgát.» Most csak az a kérdés, hogy kinek

lesz tartósabb a türelme: a tanítónak-e, vagy pedig a tanítványnak.

+ **Gyilkos menyasszony.** Tiffinben, Ohio államban, berzalmas bűnpört tárgyal most a bíróság, mely mindenképpen hasonló Fluck Márta, — a tápió szentmártona menyasszony esetéhez, Seltis Ofélia, előkelő titfni család 22 éves csodaszép leánya, egy esztendő óta jegyben jár Tuttle nevé fiatal kereskedővel, ki azonban mult esztendő márczius havában vagyonának javarészét elspekulálta. Menyasszonya akkor visszaküldte jeggyűrűjét, de az ifju mindazonáltal sem csüggedt s egy fél esztendő multán nagyszorgalommal és sok szerencsével vissza is szerezte az elvesztett vagyon jó részét. Pár hónap előtt jelentkezett menyasszonyánál és ismételten megkérte kezét. A szép Ofélin nem ellenkezett és vőlegénye keblére borult. Az eljegyzés után, egy téli estén, Tuttle meglátogatta menyasszonyát. Ugyanakkor barátja is vele volt s együtt távoztak el éjjeltájban. Mikor elbucsuhtak, a menyasszony tálcát hozott be, melyen egy nyitott sherry-üveg, egy telt és egy üres pohár volt. A telt pohárral vőlegényét kínálta meg, ki fenéig üríté, aztán teleöntötte a poharat és vőlegénye barátjának nyújtá. Tuttle ezután társával ponnyogatara ült és a város felé hajtott. De utközben rosszul lett. Barátja, Sheltsék lakására hajtott, hol a szerencsétlen fiatal ember, mint az orvos megállapította, strichnin-mérgezési tünetek közt meghalt. A hatósági vizsgálat folyamán kiderült, hogy Shelts Ofélia az előző nap folyamán strichnint vásárolt a patikában. E gyanuok alapján letartóztatták a szép menyasszonyt, ki tagadja tettét és letartóztatása óta folyton sir és jajveszékel börtönében.

CSARNOK.

Esti séta.

Gyönyörű idő van, akárcsak az aranyos kikelet érkezett volna meg, s elhozta volna magával, minden baját minden melegét. Az égen millió csillag ragyog, tündököl; mintha mindegyik megakarna mutatni azt, hogy az a sok csillogó szem ide lent, mégsem képes versenyre kelni az ő csillogásukkal.

Pedig kísértél ma, a város színe, szépe; hisz ezt tartják a legalkalmasabb időnek arra, hogy a kis Ferike, felköltse a Juczika nagysád irigységét, a tolettejjével, vagy az — udvarlójával. Kinek-kinek akad egy párja, minden férfi talál egy olyan kis lányra, a ki örömebb veszi az udvarlást, mint a meny nyire bosszantaná, ha az a férfi, történetesen a barátjának udvarolna.

En egyedül járok az ember áradatban. En nem nézem az asszonyok tolettejjét, sem azt hogy a leányokat, kik rajongják körül. A csendesén sétálók árja ragad magával, s járok, megyek, czéltalanul, magam sem tudom, hogy hova? Nem is tudom, nem is veszem észre hogy itt vagyok ebben a nagy, idegen városban, a hol minden fényes, a hol minden szép. Nekem az én kis, egyszerű városom, jut az eszembe, s szemem előtt elsétál, az a sok ismerős alak, megjelenik az a sok ismerős arc, s én azok között járok, azok között keresek v a l a k i t. És ugy is van, a mint egyszer csak oda top pan u is a szemem elébe, szinte érzem kicsiny kezének meleg szorítását, s bizalmasan hozzá szegődve, kezdek beszélni, — beszélni hozzá arról a boldogságról, arról, a melyet úgy várunk, — s a mely oly sokáig késik

No de ne búsulj Édes meg lesz az előbb, mint sem te gondolnád, nem is sokára, csak várj türelmesen. Mily édes lesz akkor, a türelem rózsáját leszakítani, milyen boldogság lesz az, a mikor majd elbűvünk mi ketten a fénytől, a zajtól, megszűnik messze azoktól, a kiket bánt a mi boldogságunk. — S majd mikor rügyezni kezdenek a fák, a mikor a verőfény bearanyozza a pázsitos rétet; majd egyszer akkor, ki-megvünk oda, a hová csak a nyáj kolompja hallik, ledülve a zsenge pázsitra, puha öledbe hajtom majd fejem és beszéllek te-hozzád:

Gilling . . . galang . . . hallod édes, ott legegészik a nyáj, ide hallatszík, az ürü kolompja, ugy-e kedves neked is az együ-gyü méléző hangja a mint a rügyező bok-rokon keresztül szűrődve, idehullámszik hoz-zánk? Kedves ugy-e, — mert nekem is kedves.

Ugy-e nem vágyol most ki a nagyví-lágba, fénybe, zajba, sehová, — mert itt va-gyok én? Soha sem vágyol ki a mi csendes rejtett kis fészünköböl, soha — nélkü-leim?

Te édes, — ugye szeretsz te engem, mint a hogy én szeretlek tégedet? Mond ki bátran, ne félj, itt nem lát senki, még a pásztor fiu sem, itt nem ügyel ránk más, csak a napsugár, itt nincs egyéb most, csak virág illat

Igy beszélnek én te hozzád, édes ga-lambom, s te csak bugnád rá, mindég sze-relmesen.

— Ugy igen ugy

Valaki köszöntésével elriasztja előlem e bájos képet, és aztán bármennyire is akarám hogy vissza térjen, nenezen tudom már visszavarázsolni!

Ebredez már a vágy a szivemben, már fojtogat é a levegő mennem kel-lene, rohanom te hozzád.

S két kezem a zsebembe mélyesztve, itt járok mégis, álmodozva, utczáról, — ut-czára Keresek valakit várok.

Most édes, most szeretnék veled talál-kozni. —

B y Pista.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatorzsda.

Weisz József budapesti terménybizományi cég —

jelentése.

Debreczen. Február 20.

Készárú változatlan

Okt. buza	7 64—65.
Okt. rozs	7.73—47.
Októberi zab	5.06—07
uj tengeri 1899	509—10.

Zene-estélyek.

A B ka kávéházban szerda: Rác Károly szombat: Magyar Testvérek vasárnap: Veress Tóni.

A „Balaton“ kávéházban hetenkint két-szer Csütörtökön és Vasárnap csigányzenekar játszik.

Az „Angol Királyné“ kávéházában Ked-den este Magyar Testvérek. Csütörtök és Pén-tek este Rác Károly. Vasárnap felváltva Rác és Magyar-Testvérek tartanak zene-estélyt.

A „Központi kávéházban“ naponta fel-váltva Rác Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

A „Magyar- király“ kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rác Károly és Kiss Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik.

„Corsó“ kávéházban zeneeste hetenkint 3 szor. Hétfőn Magyar Testvérek, Szerdán Kis Béla és csütörtökön Rác Károly zenekara játszik.

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hir-detve és ajánlva fiatal emberek részére **csőbantalmak és folyások ellen.**

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag ja-vasolva van, a **legzélyszerűbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 50 kr.

Gyógyszertár a „Nadorhoz,”

BUDAPEST,

VI. Váci-körut 17.

Ezen labdacok hatása gyors és biztos!

Perthofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Nekiküldhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Óvakodjunk utánaotoktól!

Perthofer J.
VÉRITESTTŐ LABDACSAI

Használati utasítás mellékelve:
1 doboz, mely 15 labdacból áll 31 kr. I takeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve:
1 takeres 1 frt 25 kr.
2 takeres 2 frt 30 kr.
3 takeres 3 frt 35 kr.
10 takeres 9 frt 90 kr.

Használati utasítás mellékelve:
Egyedül készítő és széküldési forráskár: Perthofer J. gyógyszerész

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

Számítatlan hálá- és elismerő-nyilatkozat!

20% engedményt kap mindenki!

GUMMI

és hálólva, az egyedüli legbiztosabb, legmegbizhatóbb és oljeseb ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tucatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tucatzja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgys szivacsok, valódi párisi, tucatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.

Kimérítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Magrendeléseket pontosan és diszkrétén eszközöl utánvétel mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF,
Bécs, Brandstätte 3.

1881 ben alapított hírneves higieniai specialista cég.

ki a hirdetésre hivatkozik!

Bérkezesek díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámla.		
Egész napra, reggelt 7 órától esti 9 óráig	5	8
Fél napra, reggelt 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	2
II. Grasszámra.		
Fél órára	40	80
1/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompói belüli	50	80
IV. Meghatározott járatok.		
Tometszknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtszesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	1 40
A hártól a csónakon a temetőbe ki és vissza	1	20
A színház menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Árnyékos vasúti indóház vagy raktházhoz nap pal eret vagy jövet kési táskával	50	30
Éjjel	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszogó, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	70
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	60	40
minden következő órára	1 20	90
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	40	30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	50	60
	80	30
	40	

THE MUTUAL

NEW YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Hajdu-, Szabolcs-, és Szatmárvármegyei Főügynöksége DEBREZENBEN, fő pi- cz 2 sz. l. emelet.

Van szerencsém ezennel becses tudomására hozni, hogy a The Mutual Life Insurance Company of New-York életbiztosító társaság főügynökségét Hajdu Szabolcs- és Szatmár vármegyékre kiterjedőleg elvállaltam.

Ezen világszerte ismert intézet a legnagyobb és leggazdagabb életbiztosító társaság s 56 éves fennállása alatt 1.437 millió franknyi biztosítéki alapot gyűjtött össze, mely óriási vagyon, miután a társaság kölcsönösségen alapszik és részvényesei nincsenek, a biztosítottak tulajdonát képezi.

Ezen feltétlen biztosságon kívül a „Mutual“ biztosítottjainak kötvényeiben a legmesszebbmenő garantiákat, a legmúltányosabb és legszabadelvűbb feltételekkel nyújtja. A díjtételek a nyújtott előnyökkel szemben olcsók s a biztosítottak semmi esetben sincsenek utánfizetésre kötelezve.

A mai korszakban egyáltalában a társadalom minden rétegét azon meggyőződés vezérli, hogy minden gondos családfő, a bizonytalan jövő esélyeivel szemben családját jobban és biztosabban nem védheti meg, mint az életbiztosítás útján; másrés t azonban természetes, hogy mindenki a biztosításnál is a legnagyobb előnyöket igyekszik elérni, minelfogva felkérem, hogy életét biztosítván, díjtáblázatok és bővebb felvilágosítások végett hozzám fordulni sziveskedjék.

Mindenkor szívesen szolgálatra készen

teljes tisztelettel

SZIKSZAY GYULA

főügynök.

Hangszer-gyár.

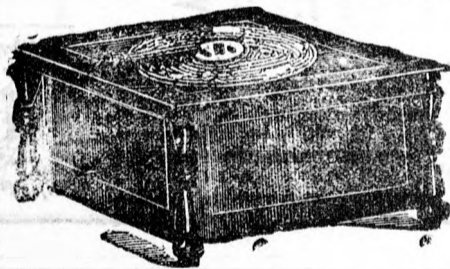

Csász. és kir. udvari szállítók.

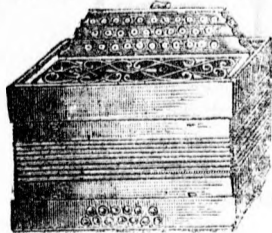
Sternberg Armin és Testvére.

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányú bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8.50 a, kőták darabja 25 kr.

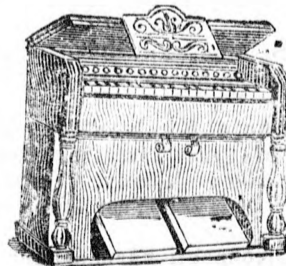
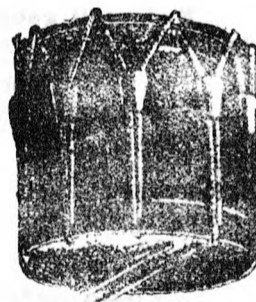
Kitűnő hangú harmonikák 3 frittől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangú zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt elismert, saját gyártmányú iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, Erard valamint a Feurich világhírű zongorák egyedüli képviselője, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, cziporák, harmonikumok, zongorák sibről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatlik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automataik.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.